

HIRDETÉSENYEK,

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szelemi részét illető minden körülmények ideintéendők.

Hírdetetlen levelek csak ismert közzétől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár.

Table with subscription rates: Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy hónapra.

Hirdetési díj:

Ot-hasábsperitisor egyszeri beiktatásért 5k. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilatkozó hasábsperitisorért 20 kr. Hirdetést vagy reclamat magában foglaló újdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Hétfő, Julius 16.

137. szám.

Baró Fejérváry Géza!

(T.) Kormányunk egyik legderekabb s buzgóbb tagjának, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszternek jubileumát ilik tisztelői, s nem mulaszthatjuk el, hogy az ünnepélyes alkalommal el ne mondjuk amit szívünk sugall.

A Szende Béla halála után mint a honvédelmi miniszterium állam titkárát, a miniszteri szék kétségkívül báró Fejérváry Gézát illette volna, hiszen a honvédség szervezésében és talpraállításában övé volt az oroszlan rész. Szende Béla derék becsületes magyar ember és jó hazafi volt, de inkább táblabíró mint katonas hábár a honvédség intézményén teljes odaadással és lelkesedéssel csüggött, nagy szüksége volt egy oly jobb kézre, mely a katonai gyepitük kezelésében sokkal inkább otthon volt mint ő s a magyar nemzet érzelmeivel összetudta egyeztetni a nemzetközi katonai fegyelmet. Igaz, sokat kellett ezért hallgatnia. Az avatatlank, minden szorosán vett katonai intézkedésben, — amennyiben a közös hadseregénél is, de meg a világ minden rendes hadseregénél meg voltak azok, — osztrák intézkedéseket láttak, s nem egyszer gyanúsítással illették az egykori osztrák tábornokot. Mert hogy Fejérváry Géza osztrák tábornok volt, az bizonyos. Katonai kiképzését osztrák katonai intézetekben nyerte, életének javát az osztrák hadseregben töltötte, minden katonai tapasztalatot ott szerzett, minden benyomást onnan hozott, hát hogy az osztrák katonai szellemről teljesen ment lehetne, ilyesmit állítani nem jut eszébe senkinek. De mert véletlenségből az osztrák császár magyar király is, hát nem mehetünk Párisba, Londonba vagy Berlinbe más állam polgárát és más fejedelm-alattvalóját fogni meg katonai szakminiszteriumunkba, és mert Ausztria-Magyarország valamennyi katonájában megtalálók azt a katonai szellemet, mely Fejérváryban is meg van, Rákóczy szel-

lemű szakembert aligha fedezhettünk volna fel a 19 ik században.

Fejérváry Gézában azonban felfedeztük a legbecsületesebb jellemek egyikét s azt az embert, ki, a midőn kizárólagosan a magyar állam szolgálatába lépett, amennyire embertől tellett, magyar honvédnek érezte magát, s minden tehetségét igyekezetét, jóakarátát ez újabb hivatalának hűségese betöltésére szentelte. De hiába, a magyar szem mégis csak osztrák tábornokot látott benne, s legnagyobb becsületeségével és odaadásával szemben elkövette azt a sértést, hogy a Szende halála után, mást állított a miniszterium élére. A sors azért úgy intézte, hogy még is ő legyen a miniszter.

Az óta is folytonosan üti, csapja, gyanúsítja az ellenzék. Oly intézkedéseket kíván tőle, milyenek nemcsak hogy hatalmába nem állanak, de végrehajtás és alkalmazás tekintetében is oly nehézségekbe ütköznek, hogy azokat nem igen lehetne legyőzni és csinálnának a hadseregben egy helyrehozhatlan zene-bonát. De hát az újságírás érteni akar mindenhöz s igen gyakran, nagy meggondolatlansággal oly hurokat penget, melyek visszhangzanak ugyan a nemzet szívében, de körülményeink keretében kivihetetlenek, és amint hogy nem vitte azokat keresztül Szende Béla, úgy nem vitte volna azokat keresztül Ráday és senki, a ki a birodalmi viszonyok alárendoltjének és nem felelősségének érzi magát.

Annyi tény, s ezt be kell vallani mindenkinek, hogy mióta Fehérváry a miniszter, a honvédség katonai jellegében sokat nyert, felszerelésében lépést tart a közös hadsereggel és fegyelmességében semmi kívánni valót nem hágy maga után. S ha talán emberől emberre, katonáról katonára vizsgálónk végig az országot, aligha akadhatnánk olyanra, ki jobban betöltené helyét mint ő. Kívánhatjuk is a legőszintébb s leghazafiasabb szívből, hogy Fehérváry Gézát, mint honvédelmi minisztert, az Isten még sokáig éltesse!

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Este.

Az esti szellő langy fuvalmán Együtt bolyongunk andalogni... Kézem kezébe tartád lanyhán Fries rózsalánként összefogva. Arczodba néztem hosszan, némán, Mint sima tó a csillagokba — — Azt suttagád — úgy édesen: Mily boldogság ez, édesem!

Szép esendes új volt csillagfényvel, A milyet annyiszor kívántam. Im itt vagyok hő érzemenyvel Pihene végre, balsors hánytan. Mig biztatál örök reményvel, Ajkad mézére vágyva-vágytam — — S te suttagád azt édesen: Mily boldogság ez, édesem!

Karod nyakamba fűzted híven, En hallgatám mosolyogva szótát. Enyém vagy ugy-e drága hívem — ? Enyém az ajk, mely annyi jót ad! Ölelve forrón, szív a szíven, Ajkunk egy hosszú esőbe olvadt... — Nem sugtad, érzéd édesen: Mily boldogság ez, édesem!

Ah, így szeretni! nincsen másod, Titokba mondom, félve, halkán... Csókd tüzét, szívdobbanásod Ne tudja senki kívül rajtam! Vágyad jobb, hogyha mélyre ásod, Ugy jobban szívja mézéd ajkam. — En hadd sugjam már édesen: Mily boldogság ez, édesem!

Boldisár Kálmán.

A szállás eset.

(Elbeszélés.)

Vértési Arnoldtól.

I.

Csikorgó, hideg télen, mikor csak egy repül a szánka a havon s az éles levegő, mintha ezer láthatatlan gombostűvel szurkálná az

ember arcát, pompás dolog kirándulni ilyen magamforma szobában ülő embernek. Szinte érzi, hogy frissül fel az a lombra vére, hogy pezseg mindenütt, karjaiban, fejében, szívében és az embernek kedve kerekednek leugorni a szánkából, futkosni a friss hóban, meghem peregni benne, vagy mit tudom én miféle boldogságot elkövetni. Forrong bennünk valami, a minek nem tudunk nevet adni, petyhüdt izmaink kifeszülnek, tekintetünk vidáman siklik át a csillag havon és a zuzmarás fákön, melyekről a mint egy egy varjú fölrebben finom fehér pelyhek szállingóznak alá.

Egy nyul szaladt keresztbe a szánkánk előtt, majd két lábára állt, füleit hegyezve ránk bámult, aztán tovább futott, be-besüpedve a mély hóba s nagyokat rugva hátulsó lábaival, hogy csak úgy szállt utána sziporkázva a hó.

Gábor barátom, a ki mellettem ült a szánban, káromkodva kapott a puskája után s bosszusan kiáltott föl:

— Már nem lesz szerencsénk.

A városi ember nembabonás, ami mozgó, sürgőforgó életünkben, a hol csaknem minden szempillantásban könyökével lökdösi egymást az ember, nem jut helye semmi rendkívülinek, semmi természetfölöttinek, a mi sorsunkat itt a falak közt nem izgatja sem egy keresztül futó nyul, sem egy csillagjárás az égen; netnem kellett hát a Gábor barátom boszankodásán.

De az őt csak konokabbá tette.

— Eh! ti azt nem értitek, — fakadt ki haragosan.

De nem magyarázta tovább, elhallgatott. Csak egy darab idő múlva szólalt meg újra:

— Rossz vége lesz annak a holnapi vadászatnak, meglátod.

Mert hajtóvadászatra mentünk. A társai járásban farkasok mutatkoztak. Nagyon kemény tél volt s a Mátrából lejött a farkas az

A regalék megváltása. Mint a „Pester Correspondenz“ értesül, a pénzügyminiszter, riumban befejeztették a regalék megváltása felett folytatott tanulmányok úgy-hogy már az illető törvényjavaslat fogalmazásához kezdenek.

Trefort miniszter a kivándorlás ellen. Trefort miniszter a püspökökhöz és tanfelügyelőkhöz a következő körlevelet intézte:

Ertesülésem szerint egyes külföldi gőzhajózási vállalatok ügynökei, az Amerikába való tömeges kivándorlás előmozdításu végett ravaszul szövegezett nyomtatott utazási vázrajzokkal árasztják el a tanítókat a czéliből, hogy azok, mint a nép közvetlen tanácsadói, az ezen vázrajzokban foglalt, jórészt valótlan előnyök megismertetése által a népet kivándorlásra ösztönözzék. Tekintettel arra, hogy Magyarország lakossága, a természet által nyújtott megélhetési források bőségéhez viszonyítva amugy is föltötte gyérnek mondható s hogy ennek következtében az erősbődni akaró államnak és vagyonosodni akaró népek együttes érdekét képezi, hogy az országból tömeges kivándorlás ne történjék: tisztelettel felkérem, méltóztassék a fohatósága alatt álló népoktatási intézetek tanítóit utasítani, hogy a jelölt vázrajzok vagy azok tartalmának terjesztésétől különbeni fegyelm felelősség terhe alatt tartózkodjanak. Elvárom különben a tanítók kötelességérzetétől, hogy e tilalmamat nemcsak hogy nem fogják áthágni, hanem hivataluknak megfelelőleg, töltük telhetőleg igyekezni fognak a népet azon előnyök túlzott vagy valótlan voltáról is felvilágosítani, a melyek az Amerikába való kivándorlás tekintetében egyes vidékeken a nép hitébe, érdekelt egyének által, más utakon már becsépéztettek.

Külföld.

Boulanger közelebbi eljárása Páris lakosságát nagy csodálatba ejtette. A köztársasági lapok — mint a „N. Fr. Presse“ — nek Párisból távirják — kevés kivétellel, mind ellene vannak s e tekintetben legérdekesebb jelenség az, hogy a „Lanterne“ a tábornok ügyének legerősebb támasza, elpártolt tőle, mert a plebiszitumot nem a revisio eszméjéért, hanem személyes érdekében akarja folytatni. Azt állítják, hogy a tábornok látván, mennyire megcsappan népszerűsége, ha nyugton marad, — bretagnei utazásával

alantabb fekvő erdőségekbe ellátogatott a faluk szélére is. Különösen sok panasz érkezett Szöllősről.

Olyan hire lett már a farkasnak, miátha tuzatonként szaladoznának a réteken s mintha az ember már az orrát sem dughatná ki az ablakon, hogy le ne harapják. Atalános az a nézet uralkodott, hogy a vármegyének tenni kellene valamit.

A járásbeli szolgabíró azt mondta: a szállási urak vadászni szeretnének, az az egész lármának az oka; hanem hát legyen meg a kedvők s kirendelte a parasztokat három községből hajtóvadászatra.

Sokáig emlegették ezt a vadászatot még azután is az egész vidéken. A szállási komposzessor urak annyi vendéget hittak, hogy alig bírták elszállásolni s néme-yik háznál szalmát terítették végig a szobákban, rálepedőt, dunyhát, vánkost s úgy háltak a vendégek.

Igy kerültem én is akkor Szöllőse Nyárády Gábor barátommal Balázsovicsekhoz. En nem ismertem a házi urat, de Gábor rokonságban áll velök, azaz az asszonyval.

— Mert az Nyárády leány s ez a birtok, — magyarázta Gábor barátom. — Az a dolyfős bunyevác nem hozott magával egyéb földet a Bácskából, mint a mi a csizmája talpára ragadt. — Hanem nyalka legény volt huszártiszt ruhájában, ha kifente, kitönte, befizette magát, mágás pajtsái voltak s oly kevélyen viselte magát, mint valami herceg. Mici nénem egészen belebolondult s nem ismert sürgősebb dolgot, minthogy minél előbb férjhez adja hozzá Janka lányát.

— A kit pedig bizonyára más is szívesen elvett volna, — szóltam közbe nevetve. Gábor barátom erre a czélzásra kissé elpirult, haragosan összehuzta a szemöldökét aztán elnevette magát:

meg akarta tudni, hogy mellette áll-e még a vidék lakossága. — A Rennesban tapasztalt kedvező fogadtatás ösztökölte arra, előre látván indítvány elvetését, hogy ennek kapcsán lemondjon a képviselőségről, mert így újra belemerülhet a választási mozgalomba. Először Ardèche megyében lép fel jelöltül. Ha megválasztják, újra belép a kamarába, megújítja indítványát a kamara felosztatására és az alkotmány reviziójára s ha azt a kamara újra visszautasítja, akkor újra leköszönhet és más megyében léphet fel jelöltül s így a közvéleményt folyton ébren tarthatja.

Mind e terveknek a mai párbaj — úgy lehet — hosszabb időre és talán örök időkre utját szegi. Nagy malitája a sorsnak, hogy a szász hadvezért, ki vissza akarta szerezni a francziáknak a „glorie“ t, a nagy katonai Floquet levette a kardvívásban, Ilyesm nagy hatással van a francziákra.

A szerb királyi pár válása. A szerb királyi dráma színhelyet változtatott. Sándor trónörökös, akit a hatalom elválasztott anyjától, már leendő országa fővárosában, a királyi konakban van, a hol nagy örömmel, fényes ünnepélyességekkel fogadták. A szerb királyné pedig, aki már csak rövid ideig viselheti a királynői nevet, Németországból kiutasítva, magára hagyva Bécsbe érkezett, s ott vagy másutt várja be az ítéletet, mely már nem keshetik soká, s a melynek tartalma iránt a szerencsétlen, macacs királyasszony immár nem lehet kétségben. Pénteken reggel rendőrök jelent meg Natália királynő wiesbadeni nyaralójában, a ki tudtára adta, hogy felsőbb paranes folytán a trónörökösét magával kell vinnie, s pedig azonnal. Megható jelenet fejtett ki. A szerencsétlen királyné kérte, hogy legalább a pályaház elkerülhesse fiát. De nem engedték meg neki. A trónörökös déli 12 órakor indult el, Bajloviacs alezredessel és Chivics örmagygyal, kiket a király a trónörökös mellé küldött. Milan király egészen a fehérmegyeyi Bicskeig eléje utazott rég látott fiának. A hazaérkező király és trónörökös belgrádi fogadtatásról a következőket távirják: A külön vonat, mely Milan királyt és a trónörökösöt hozta, 7 óra 42 perczkor ideérkezett. A pályaudvaron valamennyi jelenlegi és néhány volt miniszter, a papság, a tábornoki kar, a hatóságok fejei és nagyszámu közönség jelentek meg. Külföldi képviselők közül az osztrák magyar és német követ volt jelen. A díszőrséget a trónörökös nevét viselő ezred egyik zászlóalja képezte. A vonat megérkezése alkalmával a zenekar a nép-hymnust

— El hát. Szép leány volt, tizenhat éves, karcos, félnék, szelid, mint az özike. Okos embernek, a ki tudott volna vele bánni, kintinó asszony lett volna. A mellett ezer kétszáz hold föld. Az se megvetendő. Na ugyan nem lett volna igazam, ha talán irigyletem volna is ezt a szerencsét Balázsoviics-Lénártól?

— Persze. Az ilyen esetben minden embernek az a meggyőződése, hogy ő érdemesebb lett volna, mint az a másik. Hja, de ha a leánynak mégis inkább kellett az a másik!

— Eh! mit tudta azt a leány! Gyerek volt. Anyja azt mondta neki: itt van, ez lesz a férjed; hát az lett. Tudjátok, mily könnyen rábeszélhetni egy tizenhat éves leányt, főkép mikor az oly szelid s olyan engedelmességghez szokott. Alig mult feléve, hogy haza hozták az egri apáczáktól; mit ismert még az a világból? A szomszéd faluban tettek egy pár látogatást s elmentek egy bálra, a hol Balázsoviics Lénárt mindenütt a sarkukban volt, nem eresztett senkit közel s mindenki félrehúzódott, mert már akkor hire járt, hogy a huszárkapitány a Janka völgyéne.

— Hamar ment a dolog, katonásan.

Gábor a vállait vonogatta:

— Természetes, hogy hamar. Mikor valaki már jóval tuljár a negyven éven, nem igen ér rá halogatni az esküvőjét, akármilyen nyalka, délezeg legény legyen is a kifestett bajuszával.

— Hát aztán? — kérdeztem kíváncsian. — Aztán? — viszonzá Gábor barátom félig tréfásan, félig kedvetlenül. — Aztán nincs tovább folytatása, ha az asszony olyan jámbor, olyan hű és türelmes rabslóalja a férjének.

Egy pillantást vetettem rá. Behuzta magát bundájába és hallgatott.

zendítette rá. A trónörökös mosolyogva hagyta el a waggont, s minután, a vezénylő tiszt jelentését fogadta, ellépett a zászlóalj arevona elé, mely alkalommal a tisztekkel kezet fogott. Milán király, ki ezalatt a fopapság és a miniszterek üdvözlését fogadta, ezután a tábornoki karhoz vezette a trónörökös, ki valamennyi tábornokkal kezet szorított. Erre a király a minisztereknek mutatta be a fen séget. Krisztics miniszterelnök és a polgármester néhány szóval üdvözölték a trónörökös. Az utcaikon egybegyűlt beláthatatlan nép tömeg lelkesült ovációkban részesítette a királyt és a trónörökös. A konakba érkezve, az ősz szes tomlófogak tisztelegtek a trónörökös né. A város fe. van lobogóva és ki van világítva. Kilencz órakor fáklás me. n e t volt az összes dalárdák részvételével. Natália királynét a német kormány kutasította a német birodalomból. Natália azonban elhagyta Wiesbadent s egyelőre Bésbe utazott, hol nővére Ghika hercegnő várta férjével. A pétervári kormányajtó heves támadást intéz anémet hatóságok ellen a szerb királyi pár ügyében tanúsított magatartás miatt. A „Novoje Wremja” és a „St. Petersburgskija Wiedomosti” különös hangsúlyozással emelik ki azt a tényt, hogy a szerb királyné orosz nő és ragaszkodik Oroszországhoz, a német kormány tehát a Natália királyné ellen való eljárásával Oroszországot érzékenyen megsértette. Belgrádban a szent zsinat, melynek tagjai: monsignore Theodorus nisi püsköd és mons. Nicanor zicai püspök, már egybegyűlt, hogy döntő határozatot hozzon a király házasságának felbontási ügyében. Az illetékességi kérdés már megoldást nyert s így a szent zsinat végleges határozata már a legközelebbi napokban várható. A házasság felbontásában már csak azért sem lehet kételkedni, mert a király valókeresetében felhozott okok az egyházi törvények szerint szükségessé teszik a felbontást. A zsinat végzése után arról a királyt a meropolita fogja értesíteni.

A francziák nagy nemzeti ünnepe. Páris az idén sajtószérii auspicziomok közt érkezett el a francziák nagy nemzeti ünnepéhez. Az izgatottság, melyet a városban a képviselőház legutóbbi ülése előidézett, a Floquet Boulanger párbajban új tápot nyert, és a boulangista lapok ama jelentése által, hogy a tábornok állapotai rendkívül aggasztó, erősen fokozódott. A hazafias ünnepe már 13 dikán megkezdődött azzal hogy a louveri Caroussel téren leleplezték a Gambetta szobrát, mely leleplezésnél jelen volt a köztársaság elnöke és Floquet, miniszterelnök. Az ünnepi beszédet Spuller tartotta, ki ékesen emlékezett meg Gambetta érdemeiről. A nemzeti ünnepek szombatán szép idő kedvezett. Testületek zenezővái kora reggel óta vonultak végig az utcákon. Figyelemreméltó, hogy Carnot és Floquet mellett mindenféle feliratos rokon szentes ovációk történtek; s ha fordult is elő tüntetés Boulanger mellett, rögtön felhangzott az ellentüntetők zaja: Le Boulanger! Rendzavarás nem igen történt.

Császárok találkozása. II. Vilmos német császár elindult pétervári útjára s ezzel megtörtént az első lépés az első császártalálkozásra, melyet rövid időn még három nevezetes találkozás fog követni. Az utazás megkezdése természetesen egyuttal jeladás a különféle kombinációk, magyarázatok megkezdésére is, hogy voltaképp mi ez utazgatások és találko-

II.

Nagy társaságot találtunk Balázsoviésknél, mikor estefelé megérkeztünk. Az urak dohányoztak és kártyáztak s egy piros kékű kihívó tekintetű szoba leány, czifrán fölslalagozva, hogy majd elrepült, nagy tálcán boros palackokkal s tele töltött poharakkal járt-kelt közöttük.

Fesztes magatartásu, öreges ur lépett előnkbe, hogy üdvözöljön házában. Meglátszott rajta a régi katonatiszt. A sok lompos, elhanyagolt öltözeti falusi uraság közül kivált elegáns, csaknem piperkőz megjelenésével. A bajszját még most is festette s mozdulataiban igyekezett fiatalos könnyűséget mutatni, hanem a ráncok már sűrűn megszaporohtak arezán, különösen homlokán.

Bevezetett bennünket nejéhez, a hol néhány nőt találtunk, csaknem ép oly elhanyagolt toiltalban, mint odakiat kártyázó férjek. Egyiköket sem lehetett már fiatalnak mondani s bizonyosan a szegényebb közbirtokosok közül valók közül valók lehettek, mert igen alázatosoknak látszóttak.

Ez a társaság nem tetszett-e Balázsoviés Lénártnak vagy egyéb volt az, a miben megütközött? A nyitást, hogy ráncos homlokuk még összefüggő volt.

(Folyt. köv.)

Két nap a magas Tátrában.
Közli: Galánffy Lajos.

Csak két nap, és mégis mennyi gyönyör, mennyi élvezet e kevés idő alatt. Csak két nap és az ember testben és lélekben megifjodik egyaránt.

Dr. Szontagh Miklós ur gondos keze által szerkesztett „Képes Kalauz a tátrai fürdőkre” oly híven, oly megkapóan eszteli az olvasó elé a magas Tátrát, hogy a ki azt olvassa, megannyi szép képből látja, s ismeri véli a Tátra vidékét, és mégis a leggon-

zások ezéja. — A kombinációk sorában első helyen van a bolgárkérdés megoldása, az érdekszférának a Balkánfélszigeten kölesős megelégedésre való megoldása. Ezzel jóval tovább megy a találgatás, mely már a bolgár-kérdés megoldásának módját is kieszelte s a cumberlandi herceget emlegeti, mint Bolgárország leendő fejedelmét. Errel természetesen kár volna sok szót vesztegetni, mert ügyesimre még Péterváron sem gondolnak. A Köln. Ztg. egy pétervári távirata szerint az orosz külügyi hivatalban nagy megelégedést okoz ugyan a német császár látogatása, de politikai következményeket e császártalálkozás révén nem várnak, s legkevésbé se reménylik a bolgár kérdés megoldását. A bolgár kérdés a német császár látogatása után is megoldatlan marad, Oroszország megmarad várakozó magatartása és eddig követelt politikája mellett s sohasem járul a három császárszövetség megújításához. — Mint a „Pester Correspondenz” nek írják Berinből, ottani körökben azon nézetben vannak, hogy a péterhoi császártalálkozás eredményei, amennyiben azok Oroszországnak a hármas szövetséghez való jövődó magatartását illetik, — nem fognak azonnal s közvetlenül érvényesülni. Inkább úgy számítanak, hogy a fonal, mely Péterhofban össze fog kötöttni, Bismarck hercegnek gróf Kálnokval leendő találkozásán fonatnak tovább. Ha a két vezető államférfi megegyezésre jut, akkor Vilmos császárnak Ferencz József császárral és királynál minden esetre még a kora őszszel történő látogatását nyomon követhetné a három császártalálkozás osztrák-magyar földön s ezzel az esetleg létrejött transzakcionak megpecsételése. A „Post” a czárral való találkozáshoz kevés reményt fűz. A „Vossische Ztg.” is megjegyzi: mily feltűnő, hogy éppen most tesz ki közzé a czárnak az orosz hadsereg szaporítását elrendelőnküzt. — A német császárt és hó 18-ikára várják Pétervárra. Fogadására egy Péterhofban, mint Krajvoje-Selóban nagyban folának az előkészületek, s úgy látszik, hogy z ifju német császár teljes mértékben fogja élvezni a czár vendégvételét. Nagy jelentőséget kölcsönöz a találkozásnak az a körülmény, hogy a császár Peterhofban nem a nagy palotában, hanem a Sándor palotában, tehát a czár közvetlen közelében fog lakni s így a két uralkodó a legfesztelenebbül érintkezhetik majd egymással. Ünnepelekről eddig még szó sem volt s alkalmasint nem is lesz, tekintettel a még mindig hatályban lévő udvari gyászra. De a kraszvoje-seloi gyakorlati téren a német császár a legnagyobb kitüntetésekben fog részesülni, a mennyiben gyakorlatok, csapatszemlék és kozák játékok változatos egymásutánban fogják szórakoztatni az orosz udvar császári vendégét.

A debreczeni dalárda tátravidéki útja.

Poprád 1888 ju. 15.
Bizony jó közföld választ el bennünket Debreczentől, mert csak ma 11 óra után érkezünk meg Poprádra egy keservesen átkinlódott hosszú éjszaka után. No most arról szó sem lehetett, hogy ott valaki csak egy kicsit is pihenjen, mert némelyeknek, még ki sem

dosabb leírás sem képes visszaadni a Tátra félséges panorámáját, s a Tátrát látni kell az embernek, hogy elmondhassa „gyönyörködtem az Isten legremekesebb alkotásán.” Egészen más az, látni élő szemekkel a sziklamohát, fűszálat, a változatosan tarka virágokat, a fák lombjait, kora reggel vagy később, midőn az ég magas boltjára lép fel a nap s bearanyozza, beüzösíti sugarai val mindezekben az éjjeli harmateseppeket egészen más ezeket látni, mint leírás után képzelné a nagyszerű színtételeket, s egészen más élvezet az, beszívni e hegyekben az ozon dus levegőt, a vad virágok kejes illatát, élőszemekkel betekinteni a Tátra festőien szép, elragadó panorámájába, mint ezeket leírás után ismerni.

Harminezék éve láttam a magas Tátrát az elragadóan szép vidék egyes képei elmosódtak képzeletemben, de feledni még sem feledtem el őket egészen, egy tekintet az ifju kor édes emlékeire, a sötét hegyekre, a magas havasokra, a zugó patakokra, egy tekintet a magasból a zöldes csiku vetés tábláskákra, Poprád, nagy Tarpatok virágos völgyére, és megújultak leemben mindazon a régi képek, melyekre innen az Alföldről csak homályosan vezetett vissza képzeletem.

Megdobbant keblemben az érző szív, midőn a magas Tátra alján az első szikla köre léptem felemelkedett lelkem, midőn a szikla oromról szép hazám szive felé... az alföldre fordítam tekintetem, lerázta lelkem minden földi gondját, terhét, midőn az éghez mindinkább közeledtem, az édes viszontlátás öröm könnye ragyogott szememben, hogy annyi testi szenvedés után megengedte érnem a jóságos ég újra látni a kedves Kárpátokat, melyekhez gyermek koromnak legszebb emlékei fűződnek.

Ki elfáradt a férfui munkában s üdülést keres, látogassa meg a magas Tátrát, ha csak pár napra is, oly erősen tesz szert folytatni a nehéz munkát s a kinek lelke elfásult min

értünk a határból már olyan kedve kerekedett, hogy majd fel fordította a kupét. Természetesen találom, hogy a ki utra megy hagyja otthon a siránkozni valóját s jó kedélyt vigyen magával, hanem ennek a jó kedélynek nem épen kell olyan zajos hangokban nyilvánulni; no de hát az sem baj! egy éjszaka szívesen eltölti az időt, ha kompániába utazhatik, mint a debreczeni dalárda; persze arról, hogy bennünket valaki utközben fogadjon szó sem lehetett, mert mindenki csak azt tudta, hogy 14 én indulunk, de arról nem vehetett tudomást, hogy a körülmények miatt 13-án este el kellett indulnunk.

Kasság meg lehetős egyhangu a vidék, hogy unalmasnak ne mondjam, hanem Kassán innen már kitárol az ember előtt a gyönyörű panoráma, a melyet elfelejteni soha nem lehet. Szébbnél szebb tájak változnak minden fordulatnál s nem tudja hirtelen az utas, hogy a sötét zöld fenyvesekkel borított bérceket, vagy az égbe nyúló látszó s hókoronával övezett bérce őriásokban csodálja a természet teremtő erejét?

Végre tehát délelőtt 11 óra után Poprádra érkezünk a hol nem kis meglepetés várt reánk.

A pályaház fel volt lobogóva s Poprád város előkelő közönsége a városi hatósággal élén, valamint a fürdőben időző Zsiga Józsi zenekara várt bennünket. A mint a vonat megállt a zenekar rázendítette, a közönség pedig tapsolt, éljenzt. Kiszállván, egy csoportba gyülekezünk s Poprád város polgármestere intézett hozzánk üdvözlő beszédet, melyben különösen hangsúlyozta, hogy ha nem is egészen jól beszélő, de igazán magyarul érző szíveket találtunk; azután a poprádi dalgyulek elnöke mondott üdvözlő beszédet, melyekre azután Márk Endre a daleylet elnöke válaszolt, meg köszönvén a kellemes meglepetést. Ezek után kibontott zászló és zenező mellett vonultunk be gyalog a közel levő fürdőhöz, a hol mindnyájan igen kényelmesen helyeztettünk el. Azok kedvéért, a kik talán azért nem jöttek velünk, hogy itt majd milyen drága lesz minden, meg jegyzem, hogy lakást, délbem ebédet borral és fekete kávéval, és este vacsorát borral együtt, tehát egy napi ellátást 2 rrt 10 krért kapunk személyenként, a mi nem mondható soknak.

Azt hiszem, hogy Tátra-füreden sem igen lesz drágább nekünk, mert ott is olyan szívesen készülnek fogadni a debreczenieket, mint itt.

Tartozom különben kijelenteni hogy e kedvező fogadtatás érdeme jó részben a szállás csinálóképen előre ide jött Cziffer Nándor barátunké, a ki úgy látszik, igen jól tud németül.

Megérkezés után a már itt időző Márk Pálné urnő ő nagysága villás reggelire hívott meg mindnyájunkat és ezután mentünk a Kárpát egylet gazdag muzeumát megtekinteni. Erre még visszatérnek különben, hanem most már ebédre esengetnek, sietnem kell. Hogy ma mit nézünk meg, még nem tudom, de hiszen majd holnap többit.

P. G.
U. i. Nem is volna levél, ha utóirata nem lenne. Kifelejtettem, hogy valami 50-en jöttünk és hogy az idő kedvezőtlen, mert igen hideg, szeles mindig.

den szép iránt, álljon fel a magas Tátra bármelyik szikla ormára, tekintens le a virágos völgyekre, tekintens le a messzse kéklő sötét hegyekre, havasokba, hallgassa meg a kis patakok lassu esőrgedését, a zugó viharoként dörömbölő vizeséseket s feléled lelke minden szép és magasztos iránt.

Ki világ gyűlöletet hord keblében s elszigetelten él embertársaitól, menjen fel egy pár napra a magas Tátrába, járja be fenyveseit, gyönyörű völgyeit, új életet fog ott nyerni ez alatt, megromlott kedélye fel elevenül s csodás lesz a változás egész lényegén.

Az örök természet nagyszerű látványától meghatva érzni fogja keblében újra a szeretetet, elborult lelke feltárol ember társai előtt, s ha Isten tagadóvá lett a sors csapásai miatt, itt... a szabad ég alatt, ho, minden az örökké való Istenre emlékeztet, az égnék meredő szikla ormokon áhitattal veszi le kalapját, s tédre borulva rebegi el ajka „Hiszek egy Istenben!”

Oh! mily szép! mily elragadó, mily lélek emelő itt az urnak minden alkotása.

Ide, ide jöjjetek szép hazámnak szellemi munkában kifáradt munkássai, itt új erőt nyör lelketek s további nehéz munkára, itt megijodik a nehéz munkában elfáradt testi és szellemi erőtök, felrisslútt kedélyetek, szívetek, lelketek, vidám tekintet nyér arezotok s meghosszabbult éltetek fonala az üde légkörnyezetében az édes forrás vizek élvezetében és most... enged meg szíves olvasóm, hogy elvezesselek hazánk gyöngyéhez a Csorba tóhoz”, a tátra-füredi vizesésekhöz, s a három „tátra-füredi gyöngyfürdőkhöz”.

Junius hó 29-én kora reggel indultam a Poprád-felkai „Hussparkból” Huss Dávid poprádfelkai tekintélyes polgár gondosan ápoltnyaráljából, Liptóme gyében a tenger színe felett 1360 méter magasságban fekvő Csorbai tóhoz.

Az ut innen jól ápolott uton vezet Luciscona községen keresztül egészen a Csorbai vasuti

Napi hírek.

— **Lövölde.** Lövészet eredménye július 15-én; legjobb mély lövéssel Budaházy Miklós 1 db. 2 frtos tallért, legtöbb körívessel Weszter István 1 drb. 1 frtos tallért nyert.

— **Hymen.** Oláh Károly, Hajdúvármegye kitünő I. aljegyzője es. és kir. tartalékos hadnagy szombaton kelt egybe Füldezen, Ványi Erzsébet urnóval id. Ványi Sándor nagybirtokos leányával. Az esküvő szük családi körben ment végbe.

— **Elcsipett zsebmetsző.** Kassa Antal Debreczenbe jött szerencsét próbálni zsebmetszésekkel. Hanem egy dedektív ráösmert a gazembereket, betörők, zsebmetszők s más hasonló foglalkozásnak almanachjából a Hartkopf látivalóinak gyűjteményénél galléron ragadta a publikum között ólálkódó Kassát a ki ügyvédjelöltnek állította magát, hogy ki szabadulhasson a dedektív körnök közül. — Csakhogy nem sikerült neki s már utban van pátriája, Esztergon felé. Kassa nem régen szabadult ki Vácraól.

— **H. Dorogon** tagositani akarják a 17 ezer kat. holdas határt. A mult héten szavaztak a birtokosok hold szám szerint. A többség a tagositás mellett nyilatkozott. A debreczeni kir. törvényszék a tagositás ügyének vezetését Bay Gábor törvényszéki bíróra bizta.

— **A költőz restauratió és váróterem.** A debreczeni indóházat újból építik és kibővítik oly arányokban, hogy az a megnövekedett forgalomnak megfelelő legyen. Arra az időre, míg ez a munka folyik, az indóházi posta hivataltól nyugotra, egy ideiglenes épületet állítottak fel a váróterem és vendéglő számára, melyek ma délután nyílnak meg. Mától fogva tehát ez az épület áll a közönség rendelkezésére; miután a régi átalakításához e héten hozzáfog a vállalkozó Entstrasser és társa kolozsvári építő cég, mely a munkával még az idén tartozik teljesen készzen lenni.

— **Elvi határozat iparügyben.** A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter egy konkrét esetben kimondta, hogy iparügyi kihágásoknál a pénzbüntetés az ipartörvényben meghatározott minimumon alól is kiszabható, ha az enyhítő körülmények oly tulnyomó számmal forogtak fenn, hogy a cselekményre megállapított büntetésnek legkisebb mértéke is aránytalanul súlyos lenne.

— **A délmagyarországi nagy viharról,** mely e hó 8-án volt Verseczen, még most érkeznek a részletes tudósítások. Versecz városa úgy néz ki, mintha összebombázták volna. A szörnyű légnyuomás lépte a házak tetéjét, a ritka nagyságu jég összezszott mindent s a vakolatot leverte a házakról. Az utcákat diszitó szép fasorok tökéletesen tönkre vannak téve. Emberderék vastagságu fák gyökereitől kitépve fekszenek az utcákon. Vannak egyes háztulajdonosok, kiknek kára több ezer forintra rug, csak bent a városban. A szép caucisus templom két kisebb tornyát szintén leverte a vihar. Ez a pusztulás azonban esekélyesség ahhoz képest, a mi a határban történt. A szőlőhegyek, melyek az idén a legszebb termést ígérték, most feketék és koparak. Nem csak hogy nem maradt a tőkén egyetlen fürt vagy levél, de a tőke is tönkre van téve, úgy, hogy még a jövő esztendei termésre is kihat a vihar pusztítása. Nincs egy szem gyümölcs, a kukorica, a buzaföldek úgy néznek ki, mintha letiporták volna a növényzetet a sárba. A

állomástól nem messze fekvő hegyhátig, innen azonban, főleg esős időben, ruganyos kocsin a völgybe való leszállás nehéz és veszélyes, a völgyből ismét fel, a fenyvessel borított hegyekre, fel tovább a Csorba tóhoz rendkívül fáradságos, mert az ut tekervényes, rázós, helyenként tul meredek s helyesen jár el a turista, ha szent utat, kocsiját követve, gyalog teszi meg s tisztasabb helyeken haladva, elmerül időnként a szépvidék szemléletében.

Utam annál inkább fáradságos volt, mert időnként az alig egy perczig tartó gygyi zápor hullott nyakamba, időnként azonban a sebesen szálló felhő rétegek alól ki ki bujt a forró nyári nap s észak felé egész pompájában láthatam a magasba nyúló hegyes-csucsokat, az ezüst habos vizeséseket, délnek fordulva a gyönyörű zöld pázsitos völgyeket.

Ide iktatom a Tátra kalauz egy pár sorát a Csorba tó látóképéről.

A Csorbatavi jól berendezett, Klimó testvérek tapintatos vezetése alatt álló, a helyi viszonyokat tekintve olcsó fogadó északi tornáczokát, magunk előtt látjuk a szelid arcu Bástya válas alakját, tőle balra a vad tekintetű Szolyiszko caucsat, köztük a Mlinicza völgyet, melyen a hasonnevű patak ezüst szalagként kigyóúzik végig a völgy fenekén a „fátyol vizesés” s mögötte zárt falként a Csorbai csucsat. — Északkeleti irányban a Tátra Csucs emelkedik ki, hótól fehérülő kupjával, hó csikok arcával, — ez előtt jobbra az Oszterka, Tupa és Konssisza balra Kopki csucs, északra nyugoti irányban látjuk az Esztra havast nagy hó mezőjével, s a láthatár legnyugatibb szélén, magunk előtt látjuk a „Görbe ormu Krivánt”. — Maga a csorba tó nyaraló, vendéglő, a tó déli partján fekvő tekintélyes dombon fekszik, ezektől keletre fekszenek a többi nyaraló épületek... s ezek között lent egy nyereszteri lapon san terül a tó tojásdad formában, körül véve gondos kezekben levő árnyas séta uttal, ülő

lakosság kétségbeesése leirhatatlan. A kár az elpusztított nagy területen milliókra rug. A nagy vihar emberáldozatot is követelt. Egy szegény asszonyt a Kápolnahegyen a jég agyonvert, holttestét a város végére hozta a rohamó ár, a szomszéd községek Mezsits, Nagy-Szedistye, Rudricz, Szolszicza, Markovecz, Varadia stb. tönkre vannak téve. Nagy kikindaró ezeket írják: Vasárnapra virradó reggel hatalmas dörgések riasztották fel városunk lakóit. Csakhamar megeredt a felhőszakadás, mely néhány pillanat alatt sok vízzel borította a földet. Szennyes habok hőmpolyogtak széltében. A felhőszakadás csak fél óráig tartott, de ez elég volt arra, hogy az utcákat eláraszsa. Údvarok megteltek, pincékbe és szobákba betutott a víz. A libunárra, a hó 9-én érkezett el a vihar s az óriási jégdarabok 3 embert agyonütöttek. Majdnem valamennyi ház fedél nélkül áll, mivel a vihar a fedeleket mind elvitte. Szt Mihály községben a Terézcsatornán dolgozó kubikusok közül 13 a jég csapásai következtében meghalt, ugy szintén 3 pásztor is, 20 munkás pedig súlyosan megsérült. A vihar a szegény munkások kunyhóit mind elvitte s így a szegények menthetlenül ki voltak szolgáltatva a vihar dühének. Úrményháza községben szintén néhány halottat siratnak. Mindezen községekben az idej termés teljesen megsemmisült és az épületeken is tetemes kár esett, a mennyiben a legtöbb ház tetőjét a vihar elvitte, az ablakokat pedig a jég betörtte. — A szegedi alsó tanyán is nagy vihar volt a napokban.

Gazdasági iskolai épületek kicserélése. Debreczen városi tudvalegőleg új, palotaszzerű épületet építtetett a gazdasági iskola számára körülbelül 800000 frtnyi költséggel. Az intézet ugyan már ezeltől 4 évvel elfoglalta díszes új helyiségét, de azért az állam hivatalosan csak ma vette át azt. Az átvételre a kormány Gyurkovics István kir. tanácsost, a földművelésügyi minisztérium számvevőégi igazgatóját küldötte le. Az állam viszont visszabocsátotta a város tulajdonába a Péterfia utca végén lévő régi gazdasági iskolát, mely jelenleg katonai laktanyának használják. A kicserélésnél a város részéről Pap Ferenc főjegyző és Kovács Sándor tisztű főügyész voltak jelen. A gazdasági iskolát Domokos Kálmán igazgató tanár képviselte.

A H. Hadházon létesítendő „kisdudóva” javára rendezett és a város közelében fekvő Nagyerdön ügyesen földszitett sátorban megtartott zárt körű nyári multság a város és vidék összes intelligentiájának részvételével f. hó 7-én ment végbe. A rendezés a legnagyobb buzgalmat fejtette ki a fényes multság sikerének elérésére, mi nem is maradt eredmény nélkül, a mennyiben a tánczó közönségét csak a hajnali órákban kellett kezdeni kis vihar oszlatta szét. A jelen volt hölgyek sorából sikerült tudósítónknak fejtegetni a következőket: Kovács Ilona és Gizella, Hadházi Gizella, Schnek Berta és Mariska, Hadházi Emma, Hadházi Erzsike, Istenes Mariska és Ilonka (Ujfehértó), Rhénes Ilona, Kálmán Mariska, Hadházi Zsuzsanna, K. Kiss Ilona, Kálmánchelyi Mariska (Ujfehértó) stb. kisasszonyokat, Erdődi Sándorné (Ujfehértó), Farkas Ödöné, Szabó Lajosné, Dr. Kovács Dánielné, Dr. Schnek Józsefné, id. Hadházi Józsefné, Hadházi Endréné, Hadházi Lászlóné, ifj. Hadházi Józsefné, Istenes Andrásné (Ujfehértó), Beke Antalné, (H. Bő-

szörmény), Dr. Fazekas Dánielné, Diószeghi Lajosné Hadházi Imréné, Kálmán Sándorné, özv. Rhénes Istvánné urhölgyeket. Főülfizettek: Fáy Zsigmond 2 frt, Sándor Lajos 2 frt, ifj. Hadházi Endre 2 frt, Veszprémi István 2 frt Tiszt. Szabó Lajos 1 frt, Szabó Sándor 2 frt, Farkas Ödön 2 frt, Hadas Sándor 2 frt, Dr. Schnek József 50 kr, Dr. Moskovicz Jenő 2 frt, Hadházi Kálmán 1 frt, Bodnár Sándor 1 frt, Bay Miklós 1 frt, Kepes László 1 frt, Dr. Kovács Dániel 50 kr, Schvarecz Lajos 1 frt, Hadházi László 50 kr, Erdődi Sándor 1 frt, Dr. Fazekas Dániel 50 kr, Nagy Dániel 1 frt 50 kr, Unger Dávid 1 frt, Keményi Farkas 2 frt, Csillai János 1 frt, Makrai Mihály 1 frt, id. Kiss Sándor 1 frt, Ormós Gábor 2 frt, Diószeghi Lajos 1 frt, N. N. 5 frt, összesen 40 frt 50 kr, mely felülfizetések a bizottság köszönetét mellett ezennel nyugtázták. A tiszta jövedelem — melyben a felülfizetések is benne foglaltatnak — Szabó Lajos helybeli ref. lelkész urnak 55 frt 23 krban gyümölcsötteleg leendő elhelyezés végett átadatott, ki az ezután egyes ügybuzgó emberbarátok által adandó adományok átvételére is felhatalmaztatott.

A népszínház Debreczenben. A budapesti népszínház elsőrangú férfi tagjaiból Szathmáry Árpád, a mi feledhetetlen Szathmáry Árpádnak vezetése alatt a nyári szünetek tartamára egy kis művészi társaság alakult, mely a provincia nagyobb városait hangversenyezve járja be. A körutat Vácra kezdték, s voltak már Szegeden, Aradon, ma pedig Nagyváradra lépnek fel. A lapokból azt olvassuk, hogy mindenütt nagy sikerrel vendégzerepeltek s a közönség mindenütt kitűnő mulatott. Debreczenbe holnap délután érkezik, a 14 tagú társaság s még az nap este hangversenyt rendez a nagyerdei Dobos pavilonban. Boránd Gyula, aki valamikor szintén bevezető kegyencze volt a debreczeni közönségnek, már két nap óta körünkben tartózkodik, előkészületeket véve. Ő is szerepel a hangversenyben egy couplettel, mely a telefonról zeng: tehát éppen alkalmi couple lesz nálunk. A társaságban vannak a már említettekön kívül Szirmay Ime, Hunyady József, Narcis Gyula, Pusztay Béla, Gyöngyi Izsó, Bertalan Gyula, Bárdy Gyula, Imrei Ferencz, Várdai Ignác, Lányi Géza továbbá Predics László az operaház karnagya. Az érdekes, változatos programu hangversenyre ismételten felhívjuk a közönség figyelmét. Szerdán este második hangverseny lesz, ugyan ott, új műsorral.

A tisztántúli ev. ref. egyházkerüles özi közgyűlése, főt, Révész Bálint püspök urnak az esesper urakhoz közelebb intézendő körlevele szerint szeptember hó 17 ik napján veendi kezdetét. A körlevél szerint jelen gyűlés alkalmával lelkészességi vizsgák is tartatván, utasítottak az illető atyfiak, hogy szept. 14-én d. u. 4 óraok a püspöki hivatalban jelentkezzenek: a második vizsgát tovább magokkal hozván kész dolgozataikat, egyházi beszédet Pál II. Tim. 2:11. és 12: Izg beszéd ez: ha ő vele meghaltunk, ő vele élünk is, ha törtünk ő vele, országunk is, ha megtagadjuk, ő is megtagad minket, Kátémagyarazatot (XXIII. Urnapja) a 60. és 61. kérdésekről, a megajazuláslról. Emlékeztetnek a vizsgázó atyfiak, hogy egyházi beszédüket elő és utómával könyv nélkül is jól megtanulják, mert az e tekintetben való hanyagság éppen oly beszámítás alá esik, mint a szóbeli vizsga bármelyik tárgya.

Uj vasuti orvos. Dr. Bruckner Ernő kitűnő sikerrel működő helybeli orvos és műtő, a m. kir. állam vasutak debreczeni-nyiregházi vonalára vasuti orvosnak lett kinevezve, — az elhalt Dr. Spitzer Károly helyére.

Esküvő. E hó 12-én esküdött örök hűséget a czegeled utcai ev. ref. templomban Sára y Zsigmond helybeli kir. fogház felügyelő lakatos Agnes k. a. nak. Az esketési szertartást Kovács János segédlelkész végezte, mely után gazdag lakoma volt Papp Lászlónál a menyasszonyi közeli rokonánál.

A téli fagy és faültetvényeink. Az idei rendkívül kemény és hosszú téli idő sok kárt tett mindennemű faültetvényeinkben, gyümölcs- és haszonfákban egyaránt. A város kül és belterületén a piacon és mellék utcáin oly nagy gonddal ápolat szép akác sorok is nagy pusztítást tett a fagy, és igen nagy a fáknek száma, melyek most lombtaln szára galyaikat majdnem panaszlólág ég felé nyújtják. Az idén ezen fákat friss ültetvényekkel helyettesíteni úgy látszik már nem lehetett, de kétséget sem szenved, hogy jövő tavasszal a károk helyre lesznek igazítva. — Egyet azonban már most is lehetne, sőt már eddig is kellett volna elintézni t. i. a megfagyott és elszáradt fáknek kiásátását és eltávolítását, melyek egyáltalában nem emelik sem a város díszét, sem a járókelők hangulatát. — A halottakat elszórták t. e. m. t. n. i.

Az érmelléki „jó sziv” táncmultsága szombaton éryesen sikerült. Fráter Béláné Rhédey Julia grófnő buzgólkodott az érmelléki jó szivek élén, hogy az anyagi és erkölcsi siker kitűnő legyen. A nemes grófnő és munkatársai megvalósulva látták reményüket. A székelyhídi fűrdő nagyterme alig volt képes befognani a vidék intelligentiáját. Az érmelléki csaknem minden szép asszonya és leánya együtt volt s csupán a kiválóságosított Vasárnapi oszlatta szét a vidám társaságot. Egy debreczeni házasanaló ifju név-sort

is készítet a pompás multságról. Azt mondja, a névsor nem teljes. Hanem a kiknek nevét megdudhatta, azok megvannak a névsorban. Tehát jelenvoltak: Péczely Erzsike (Vértes), Fráter Kata, Fráter Erzsike, Fráter Gizella, Fráter Anna, Benis Ella, Szlávi Irén, Dravetoky Málka, Rutkay Mariska, Galambos Laura, Horváth Ilona, Noszlópi Elvira, Mészáros Erzsike, Mészáros Gizella, Mészáros Mariska, Vay Berta, Laurencsics Ilona, György Róza, Balku nővérek, Souper Mariska, Csiszár Irma, Pehároz Anna, Szabó Ilka, Kerekes Berta, Penkert Irén kisasszonyok; s a következő urhölgyek: Fráter Béláné gróf Réday Julia, Derecskey Antalné, Fráter Gézáné (Várad), Horváth Antalné, Brem Jánosné, Vachsann Lipótné, Beniske Szoboszlai Judit, Penkert Mihályné, Ince Kálmáné, Fényes Zoltáné, Dobsa Lajosné, Bay Sándorné, Fényes Endréné, Dravetzky Béláné, Bónis Lászlóné és még nagyon sokan.

Népesedés. Debreczen sz. kir. város területén jul. 8-tól jul. 14-ig terjedő héten született ev. ref. (823—846 anyakönyvi tétel) élve 15 fiu, 7 leány, halva 1 fiu, 1 leány, együtt 16 fiu 8 leány = 24. R. kath. élve 5 fiu, 3 leány = 8. Ag. hitv. ev. (15—17 anyakönyvi tétel) élve 2 fiu, 1 leány = 3. Izr. élve 1 fiu, 2 leány = 3. Született összesen 24 fiu, 11 leány = 35 gyermek. Meghalt ugyanazon idő alatt; 14 fi. 16 nőemű = 29 egyén. Ezek közül ev. ref. 24; r. kath. 4. izr. 1.

Dalárdánk hangversenye Poprádon. A debreczeni dalárda tegnap tartotta meg körpári körútjában első hangversenyét a poprádi Husz parkban, következő műsorral: 1. „Hymnusz” Erkel Ferencztől; előadja a dalegylet. 2. „Nyisd ki rózsám” Népdal egyveleg: Zimaytól; előadja a dalegylet. 3. „Honvédek csatadala” Huber Károlytól; előadja a dalegylet. 4. „Népdal egyveleg” énekl. Már Aranka k. a. Steinaecker Sándor ur egyleti tag zongora kísérete mellett. 5. „Egyesye díl” Brauntól; előadja a dalegylet. 6. a) „Románcz” Rubinsteinől; b) „Bánkban” Ábránd: Erkeltől; előadja Steinaecker Sándor egyleti tag, zongorán. 7. „Még fáj a sziv” Palotástól; előadja a dalegylet. 8. „Szabadság dal” Huber Károlytól előadja a dalegylet zongora kísérettel. A poprádi fogadtatásról lapunk más helyen közlünk tudósítást.

A kínai árviz. A Sárka folyó áradatai alokozt borzasztó pusztításokra annak idején megemlékeztünk. E pusztításokra vonatkozólag Oxenham csingiangi angol konzul hivatalos jelentése most pontosabb adatokat tesz közzé. Csung Mau várost a vízadás a szó szoros értelmében eltörölte a föld színéről. A házakat teljesen elmosta, s mikor a víz lefolyt a város területéről, nem volt más látható, mint ötven láb vastag iszapréteg. Több más város is borzasztó károkat szenvedett. Összevéve a vízadások egy millió és hatszáz ezer ember életébe kerültek, öt millió pedig koldusbotra jutott. Az angol konzul rendkívül dicséri a kínai kormány gyors segélynyújtását, melynek köszönhető, hogy az áldozatok száma nem emelkedett kétszer oly magasra.

A didergő kánikula. Egy főv. lap, a „Nemzet”, találta ki ezt a czimet a mostani kánikulai évszakra, s meg kell vallani, — hiszen eléggé érezzük — hogy biz az nagyon találó. „Valami baj támadhatott — írja a nevezett lap — a világegyetemben, hogy körülbelül egy éve olyan képtelen időjárásuk van, a melyhez fogható talán nem értek még meg soha. A télen annyi hó esett, hogy a tavasszal nem bírtuk hova tenni. Május első napjaiban majd megfultunk a forróságtól, s most, a mikor el kellene olvadni aszfaltnak, zsirnak, kedélynek a forróságtól, a hideg akkora, hogy nagy becsülete lett az ösziféltőnek. S mindez még hagyján ahoz, a mit Londonból jelent a táviró: hogy Angliában néhány nap óta rendkívül hideg van s hogy tizenegyedikén az ország több részében hó esett. Különösen Skocziában több helyütt akkora volt a hó, hogy el sem olvadt, hanem megmaradt a hegyeken.” — Hát bizon mi debreczeniek is ugy voltunk szombaton, hogy nappal is, majdhogy meg nem kívántuk az özi felülőt, este pedig, ha nem volt rájtunk, nagyon megérettük a hiányt. — Tisztelet, becsület Tátrafűrednek, Koritnicának meg a többinek, de nem irigyeljük az ottani „boldog” halandók sorsát; mert ebben a mostani „kánikulában” aligha meg nem keserülnek a nyári hűsölést, ha nem kapnának meglepet — a káijháiktól. A mit „schwarz auf weisz” igazol egy koritnicai fűrdőszámba, melyen a többiek közt ott áll a napi fűtés költsége is.

A tanítónők tulságos elszaporodását meggátlandó, Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő rendeletet intézte az állam elemi iskolai tanítónőkpepdék igazgatótanácsainak elnökeikhez: Teiktettel arra, hogy valamint az állami, ugy a felekezeti tanítóképző-intézetek jóval több tanítónöket szolgáltatnak, mint a mennyire tényleg szükség van; tekintettel továbbá arra, hogy daczára az e téren beállott tultermelésnek, a fűvételre jelentkezők oly nagy számmal tudolnak az intézetekbe, hogy a valóban a tanítónői pályára valóik és ösztöndíjra érdemesek kiválasztása tetemes nehézséggel jár, annál fogva az ingyenes ellátásban részesülő növendékeknek az állami tanítóképezdek I. osztályba leendő felvételét az 1888/9. tanévről kezdve ezennel megszüntetem és elegendem, hogy jövőben felvett minden bennlakó növendék a tanév tiz hónapján át nyeresdő teljes ellátásért mérsékelt díjat, még pedig

Budapesten 300, vidéken 210 frtot fizessen. Ezen növendékek számíthatnak arra, hogy a felsőbb osztályokban való fölmenetel alkalmával az I. osztályban tanusított előmenetelök és magaviseletök, valamint indokolt szegénységök alapján, a rendelkezésre álló javadalom métekehez képest a tartási díj alól egészen, vagy részben feljognak mentetni.

Kereskedők figyelmébe.

— Az új czukor adó. —
Az új czukoradó tárgyában a budapesti kereskedői testület az érdekeltekhez a következő tájékoztató körlevelet intézte, melyet egy helybeli gyarmatárú czég közlés végett lapunkhoz beküldött.

A folyó évi augusztus hó 1-én hatályba lépő új czukoradó-törvény értelmében annak ellenőrzésénél, hogy a czukorgyárosok az őket terhelő czukoradót tényleg megfizették-e mindazon üzletemberek is kötelesek közreműködni, a kik czukorral kereskednek vagy czukrot üzletükben vagy iparukban felhasználnak.

E végből a pénzügyi hatóságoknak mindenek előtt tudomást kell szerezni az összes ilyenemű üzletről, melyek jelenleg fennállanak, s emellett az összes gyarmatárú (fűszerárú kereskedők, vegyes kereskedők, szatócok, kávéok, kávémérők, czukraszok, czukorka, csokoládé, likör- és pezsgőbor gyárosok) továbbá a szállítók s általában mindazok, a kik czukor kereskedéssel s elárusítással foglalkoznak, — kötelesek írásbeli bélyegmentes beadványban f. évi jul. hó 15-ig azon pénzügyi igazgatóságoknak melynek területükön üzletük van, bejelenteni, hogy ezen üzletük folyó évi augusztus hó 1-én tul is folytatni akarják, s ezen beadványban üzletük vagy vállalatuk czégét (nevét), s azt a községet (várost), utczát, házámat is kitenni, melyben az üzletük létezik. A mennyiben tehát a bejelentést ez időpontig még nem eszközölték volna, ez esetben ajánljuk, hogy azt haladéknélkül pótolni sziveskedjenek.

Azok pedig, kik augusztus 1-je után fognak a fentemlítettékhez hason természetű üzletet nyitni, vagy iparvállalatot megindítani, szívesen kötelesek ezt az illetékes pénzügyigazgatóságnál legkésőbb 14 nappal az üzlet megnyitása előtt írásban bejelenteni.

Az új czukoradó törvény értelmében minden egyes czukorcsomagnak, nevezetesen (czukorsüveg, czukorhorodó, kozkaczukorláda vagy doboz, törtczukor horodó, piléczuczorszék, kandiszuczorláda) a megadottatás igazolása végett a törvényben előirt hivatalos adójeggyel kell ellátva lennie.

Fentebb említett kereskedők és iparosok ezért, midőn czukortermevényeket átvésznek meggyőződni kötelesek arról, hogy az átvett czukoron a hivatalos adójegyek alkalmaszva vannak-e. Ha e jegyek hiányoznak hamisítottak, utánzóttak vagy már használva voltak, erről legkésőbb az átvétel után 48 óra alatt a legközelebbi pénzügyi közegeknél jelentés teendő, ellenkező esetben az illető üzletember jövő déki bírósággal büntettetetik.

Ha a czukor a hivatalos jegyekkel ellátott csomagokból részlet eladás czéljából kivétetik, akkor e jegyeket szétszakítani vagy más módon hssználhatatlanokká kell tenni.

A folyó évi augusztus 1-én a fent említett kereskedők és iparosok, a kiknek 100 kilogramm nagyobb czukorkészletük van, kötelesek egész czukorkészletüket pontosan felvenni s annak mennyiségét a később kijelölendő pénzügyi közegeknél f. é. augusztus 3-ig bejelenteni. A kereskedők és fentebb elősolt iparosok e készletek után nem rovatnak meg pótdadót; azok bejelentése csak azért követeltetik, mivel az egész államban meglevő czukorkészletek mennyiségétől fog függni, valjon a cukorgyárosok tartoznak-e az államkincstárba bizonyos pótdadót befizetni. A készletek feltétele és bejelentése ezért annál bizonyosabb és annál pontosabb teljesítendő, mivel az esetre, ha a pénzügyi közegek a később eszközölnö vizsgálatnál meggyőződnek, hogy a bejelentés elmulasztott, vagy nem az egész készlet jelentetett be, az illető kereskedők vagy iparosok büntetésül 100 kilogrammonként 11 frtnyi pótdadót sajátjukból volnának kötelesek lefizetni.

A bejelentett czukorkészletek az aug. 1-től 30-ig terjedő időben a pénzügyi közegek által hivatalos adójegyekkel látatnak el és szeptember 1-én tul már az összes, a készletben levő czukortermevényeknek kell hivatalos jegyekkel ellátva lenniök.

Az olyan czukorkészleteket, melyeket kereskedők vagy a fentebb említett iparosok folyó évi aug. hó folyamában üzleti helyiségeikbe bevésznek s melyek hivatalos jegyekkel még nincsenek ellátva, az átvétel utáni 24 óra alatt kell a hivatalos jegyek alkalmaszása czéljából az erre hivatott pénzügyi közegeknél bejelenteni.

Mint hogy az elősorolt törvényes kötelesek elmulasztása érzékeny büntetést von maga után, tisztelt tagtársainknak különös nyomatékkal ajánljuk, hogy az érintett szabályokat üzleti eljárásuknál pontosan betartsák.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

helyekkel... elborítva a legszebb vadvirágokkal, betelve minden portól, szenytól ment fenyő illat árral... védeve a hideg szelektől körül üelve magasfenyvesektől.

Óh! mily elragadó szépségűek e képek, mi gyönyörü beletekinteni az óskori glecsereknek vízzé vált maradványába, hazánk gyönygyébe a „Csorbai tóba”, melynek lassu hullám fodrai a tó partján kandikáló tarka barka virágoknak esőkölják üde arcaizait, óh! mily fenséges panorámát nyújt e részlet minden irányában, mi szép ezüst színek a tó lassu hullám fodrai, midőn a zenyth magaslatán álló nap sugarai török át azokat, s mint borul el a tó látképe, a tó kristály tiszta vize, midőn ruhája... a setét felhő borítja el szemink elől az élető napot.

A Csorba inkább nyararaló, mint gyógy hely, fűrdő épülete van hideg, sőt meleg törpefenyő fűrdőket is lehet kapni, vendég szobái csinosak, jól berendezettek s olyan betegek, kik orvosi felügyeletet nem kívánnak, e helyen a legrövidebb idő alatt üdülést nyerhetnek.

Hírlapok, csónakázás, billiárd, változatos kirándulások, szórakoztatják a tó vendégeit, látogatóit.

Esős időben indultam — mint fennebb érintem a Csorbai tóhoz, de az ég boltja 1—2 óra között kiderült, s én egész lelkemmel bele málydtem a fenséges panorámába néztem, bámultam órákig, átkaroltam az égbe nyuló fenyveseket, nem akartam meg válni a vidéktől, Kárpát gyöngyétől, de mert az idő későre járt, a csorba hegy tövében szedett havasi nefelejsz Csokromat vetém a tó vizébe, nehézz szívvel bucsut vettem Csorbától; — vissza tértem a Hussparkba, hol e sorok fogantak meg lelkemben.

(Vége köv.)

dménye julius udházy Miklós b. körülvéssel tallert nyert. oly, Hajduos, és kir. tar: it egybe Faj. rnovél id. Va rával. Az es- vége. Kassa Antal állni zsebet- rásúmert a zok s más ha- ábból a Hart- enél galléron kódo Kassaé agát, hogy ki nek közül. — már utban van a nem régen avarják a 17 ében sza- aserint. A klatkozott. A agosztás ügy- törvényeséki es várótermek. ptik és kibö- a megöve- felelhes munka folyik, yugotra, egy a várótermek delután nyil- az épület áll minan a régi a vállalkozó építő czég- tartozik telje- n. A földm- iuszter egy ipartörvény- is kiszab- oly tulajnyo- y a cselek- legkisebb enna. egy viharról, még most Verseez zebombáták pte a házak üszeszúzott a házakról. tökésletesen vastagságu k az utazá- sok, kiknek a bent a vá- két kisebb Ez a pusz- pést, a mi ek, melyek érték, most gy nem ma- rével, de a gy még a a vihar dős, a ku- ki, mintha sárba. A hegyhátig, raganypos ehéz és ve- fenyvessél sorba tóhoz ekervényes, helyesen jár t követve, yeken ha- ndék szem- ágos volt, g tartó he- ént azon- alól ki ki felé egész yn ó hegy- ket, délnék vülgyeket. gy pár só- ett, Klimó t álló, a fogadó új- tük a sze- végig a s mögötte szakkéleti ki, hótól al, — ez Kossisista irányban zsojével, s zunk előtt a végig a déli part- ik, ezektől épületek zerrü lapo- örről véve uttal, ülő

Birtok-eladási hirdetés.

A magyar nemzeti muzeumi alapnak Biharmegyében Vársonkolyos és Tizfaluhatárában levő 702^{1574/1600} holdnyi erdő, 2^{1530/1600} holdnyi szántó, 121^{752/1600} holdnyi rét, 211^{1120/1600} holdnyi legelő és 8 1340 holdnyi terméketlenekből álló ingatlanai, valamint Vársonkolyos határában a nevezett alapot^{112/395} részben és a tizfalui birtokán öt megillető italmérési jog, mind a két birtokon az eladó alapot megillető vadászati jog, végül a sonkolyosi agyagbánya után a muzeumi alapot megillető jövedelem is, örök áron eladtnak.

A zárt ajánlatok, melyek borítékán határozottan kiteendő a tárgy, a melyre az ajánlat vonatkozik, 50 kros bélyeggel ellátva a közalap. ker. főtisztviselnél Czeglédén akár az elősorolt fekvőségekre, vagy jogokra külön-külön akár együttesen 1888. évi szept. hó 3. napján déli 12 óráig nyújtandók be.

Kikiáltási árul az összes fekvőségek és jogokra nézve tizenkétezer (12.000) forint érvény megállapítva, az ajánlatához a kikiáltási ár 10 százaléka bánatpénzben, vagy tőzsdei árfolyam szerint számított állampapírokban. A bánatpénz valamely kir. adóhivatali vagy a czeglédi alap uradalmi pénztárnál is letehető, mely esetben a letéti igazolvány az ajánlat-hoz csatolandó.

A vételár az ajánlatokban számokkal és betűkkel kiírva kiteendő és az ajánlattevő által kijelentendő, hogy a feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

A feltételektől eltérő, vagy később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok elfogadása vagy visszautasítása a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter szabad elhatározásának tartatik fenn.

A feltételek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium segédhivatali igazgatóságánál, továbbá a czegléd-mislyei ker. főtisztviselnél Czeglédén, valamint Nábráczky Sándor a gróf Zichy-féle révi uradalom erdészénél — Réven, Biharmegye — betekintheők.

Budapest, 1888. évi július hó 20-án.
A vallás- és közoktatásügyi m. k. ministeriumtól.

417 szám.
1888.

Arverési hirdetés.

Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. járásbíróság 8105/1888. számú végzése által Csánk Lajos felperes javára Zichermann Herman debreczeni lakos ellen 121 frt 58 kr. tőke, ennek 1888. évi ápril hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 31 frt 85 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 731 forint — krra becsült szoba butorok és a „Nagyvárad Ertesítő“ című lap tulajdonjogából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 9244/1888. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Rózsátér 3. sz. a. leendő eszközökre 1888-ik év július hó 23-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűztek és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Debreczen, 1888-ik évi július hó 10. napján.
Sugár Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Co.
FRANCZIA COGNACGYÁR
PROMONTOR.
A vegytani műintézet
(Laboratorium) által megvizsgáltván franczia
cognakkal egyenértékűnek és orvosi
szándékokul ajánlatosnak találtatott. —
Kapható minden fűszer-, bor- és csemege-kereskedés-
ben, valamint gyógyszerárakban is.
Egyedüli főgyőrnökség
Ruda és Blochmann.
BUDAPEST.

Eladó föld.

Az Ebesen a vasuti állomás mel-
lett 12 nyilas szántóföld és az Ondó-
don 5 nyilas szántóföld tanyai épüle-
tekkel haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni felőle
Miklós-utca 1930. sz. alatt.

MARGIT

gyógyforrás,

MAGYAR SELTERS

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** a hol a szabadszénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkatrészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleichenbergi, tődébajokban**, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használhatók.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorftban**, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barbás**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgy-szervek** általános hurutos bántalmainál.

Borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
forrástár **Édeskuty L.** m. k. udvari ásványviz-
szállítónál Budapesten.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos iven, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.